

Polifonia tradicional catalana

Cantar a veus

Us proposem una **formació pràctica i vivencial** de polifonia tradicional catalana, adreçada tant a cors de joves i adults com a qualsevol persona interessada a descobrir aquesta manera de cantar a veus.

En aquest taller de **4 hores**, aprendrem els mecanismes tradicionals per **construir veus sobre una tonada tradicional**, explorarem la **riquesa sonora i harmònica pròpia** d'aquest estil, ens endinsarem en el **repertori característic** i viurem una **experiència profundament connectada amb el cos, la veu i el grup**. Treballarem sense partitures, en cercle tancat, amb grups grans i petits, a partir de l'**escolta** i la **imitació**, tal com es transmetia aquesta tradició.

La formació anirà a càrrec d'un equip de formadors especialitzats en polifonia tradicional, amb experiència en pedagogia i dinamització vocal.

Ara, moltes formacions corals busquen noves maneres de vincular-se amb el país, amb la veu pròpia i la tradició, el *cantar a veus* ens ofereix un camí viu, accessible i profundament connectat amb el nostre llegat cultural.

Dedicarem una estona exclusiva per a directors/es per tal de donar-los eines per poder aplicar aquest estil vocal als seus cors.

Una *altra* manera de cantar: la **polifonia tradicional** a *Catalunya*.

Abans dels grans canvis socials de mitjan segle XIX, cantar formava part de la vida quotidiana a Catalunya. L'ús del cant era **generalitzat i transversal**: es cantava per treballar, a l'església, a les tavernes, durant les festes, per jugar o per compartir estones amb família i amistats. Cantar era una eina essencial de cohesió, expressió i identitat col·lectiva.

Dins d'aquest ús estès del cant, era molt habitual fer-ho a veus, de manera **espontània i col·lectiva**. La població coneixia —i posava en pràctica— uns **codis per harmonitzar**, que permetien enriquir les melodies sense necessitat de partitures, direcció ni coneixements musicals formals. Tant **el repertori**, com **les maneres per construir la polifonia i la sonoritat de les veus** s'aprenien de forma col·lectiva i a través de l'oralitat, mitjançant l'escolta i la pràctica.

Aquesta manera de cantar, coneguda avui genèricament com a **polifonia tradicional**, i en la manera popular per **cantar a veus**, **no és una excepció catalana**: es troba de forma similar en altres cultures, sobretot del **Mediterrani llatí o nord-occidental**, com Sardenya, Còrsega o Occitània, on s'ha mantingut viva i és considerada un tret d'identitat cultural.

Degut als canvis socials, culturals i litúrgics dels **segles XIX i XX**, el *cantar a veus* va **anar desapareixent** dels espais festius i populars catalans, i van entrar amb força altres maneres d'organitzar-se i cantar col·lectivament que van tenir molt èxit. **La polifonia tradicional continuà usant-se de manera escassa, sobretot en contextos religiosos i, especialment, en pobles petits** —goigs, cants de Setmana Santa, però també en cants de taverna—. En aquests entorns, la **transmissió oral** del repertori es va mantenir viva fins fa pocs anys, amb alguns exemples vius encara.

Pel que fa a la polifonia, les veus es construïen seguint recursos com els **bordons** de tònica i quinta, les **terceres paral·leles** i les **línies de baix** —recursos que sovint es podien combinar dins d'una mateixa veu—. La disposició de les veus era habitualment estreta, cosa que generava una textura compacta i rica en harmònics. Vocalment, es buscava una **emissió molt timbrada**, sovint en la tessitura alta del *mecanisme 1*, i amb un ús natural del *twang* —tal com el defineix l'Estill Voice Training (1995)—, una configuració del tracte vocal que incrementa la projecció i la brillantor de la veu. El resultat era una **sonoritat brillant, punyent, densa i rica en harmònics**.

A tot plegat s'hi afegia un ús abundant de l'**ornamentació** i una concepció del tempo i la mètrica sovint regulats pel ritme del text, i l'expressivitat oral.

La continuïtat d'aquesta manera de cantar ha estat documentada en recerques com els llibres *Cantadors del Pallars* (2010) i *Los Cantadors* (2015), coordinats per Jaume Ayats, amb la participació de Amàlia Ametlló, Ester Garcia Llop, Iris Gayete i altres investigadors. A *Cantadors del Pallars* s'estudien els cants religiosos polifònics orals del Pallars Sobirà, mentre que *Los Cantadors* amplia la recerca a la plana de Lleida: les Garrigues, el Segrià, la Noguera, el Pla d'Urgell i l'Urgell.

En podeu escoltar exemples als enregistraments en línia proposats pel [*Programa d'impuls a les arts d'arrel*](#).

Informació *bàsica* del taller

7 Març	Barcelona (Tradicionàrius)	10:00–14:00
7 Març	Terrassa (Auditori)	16:00–20:00
11 Abril	Lleida (Auditori Enric Granados)	10:00–14:00
25 Abril	Manresa (Kursaal)	10:00–14:00
23 Maig	Vilafranca del Penedès (Escola Municipal de Música Maria Dolors Calvet)	10:00–14:00
30 Maig	Tortosa (Antic Escorxador)	10:00–14:00
6 Juny	Girona (La Marfà)	10:00–14:00

Durada: 4 hores de formació pràctica.

Preu: GRATUÏT

Formadors: Heura Gaya, Clara Ayats, Miguel Gómez i Magalí Sala.

A qui s'adreça: cors de joves i adults, persones interessades i directors/es de cors.

No cal tenir experiència prèvia.

Places limitades.

Inscripcions: https://docs.google.com/forms/d/1S9YRU-28f1b5nSFWHsO7O78b_RSh0jesswACmIWMxVk/edit?ts=696f8415

Admissió per ordre d'inscripció

Una iniciativa del Programa d'impuls a la música d'arrel:

